

19. november 2015

Landsplanredegørelse 2015: Den nødvendige koordinering.
(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

Siumut skal hermed komme med følgende bemærkninger til landsplansredegørelsen for 2015.

Siumut skal indledningsvis slå fast, at det spredte bosætningsmønster som vi er kendetegnet ved i Vort Land, det vil vi til enhver tid stå fast ved og forsvare og være med til at udvikle, hvorfor vore målsætninger til enhver tid, vil indeholde en løbende egnsudvikling af dette bosætningsmønster.

Det, at vi bebor et kæmpe landareal med vidtudstrakte ubeboede områder og få indbyggere, der ligeledes er spredt vidt udover det kæmpe areal, her mener Siumut, at det er en særlig vigtig mission for os, at kunne få landets økonomi til at fungere tilfredsstillende, selvom vejene hertil er fyldt med udfordringer; derfor finder Siumut det ganske udmærket, at redegørelsen herigennem gennemgår en mængde vigtige data og info, som kan have stor betydning som planlægningsværktøj.

Her i de senere år har flere udvalg udmeldt, at Vort Land står overfor betydelige økonomiske udfordringer, for eksempel har Skatte- og velfærdskommissionen og Økonomisk Råd, været inde på disse temaer i forskellige sammenhænge. Det er klart for enhver, at dette forpligter os allesammen til i et fremtidigt perspektiv, at være med til, at Vort Land flytter sig ved, at vi handler, ikke bare for at undgå disse spådomme, men også for, at Vort Land får en bedre økonomisk baseret fremtid i sigte.

Siumut har lagt mærke til, at redegørelsen indledningsvist gør særligt meget ud af, hvordan Vort Lands indbyggere er fordelt i landet. Fra Siumut vil vi da gerne til dette bemærke, at vi er fuldstændig klar over at bosætningsmønsteret nogle steder har udviklet sig ud fra forskellige mønstre, hvor nogle steder fremstår tydeligere end andre.

Det bliver nu helt klart tydeligere, at borgerne på de mindre steder i stigende grad flytter fra land til by, eller fra mindre til større steder, hvor nogle af årsagerne hertil skal søges i uddannelsesøjemed samt ikke mindst arbejds- og jobmulighederne, der er større udenfor de mindre steder. Selvom de forskelligartede målsætninger rundt omkring er ganske udmærkede, så mener Siumut, at den situation der er på vej, forpligter os til, at vi må gennemtænke vores bosætningsmønster endnu engang, idet, vi ikke kan komme udenom den udvikling i hvis retning det hele peger henimod, hvilket således også set under et er ret bekymrende.

I resten af den store verden har flugten fra landområder til større byer det i årtier været et særdels kendt fænomen og som betragtes som en del af den naturlige udvikling, hvorfor Siumut mener, at denne viden forpligter os i relation til samfundsstrukturen og det fremtidige udviklingspotentiale, der nødvendigvis må samordnes i et fremtidigt perspektiv således, at vi har gennemtænkt situationen bedst muligt før vi planlægger, hvilket ser ud til at være aldeles nødvendigt.

Efter kommunesammenlægningerne og overgangen til Storkommunerne i 2009, er det særdeles mærkbart, at de mindre steders befolkningsunderlag er for nedadgående, hvilket til dels også kan

skyldes den delcentralisering som skete og som har afstedkommet et større behov for medarbejdere i de centrale byer hvor hovedadministrationen er placeret.

Vi kan helt uden omsvøb sådan set bare konstatere, at de mindre steder på grundlag af dels levevilkårene og erhvervsmulighederne er ramt særdeles hårdt, hvilket Siumut klart mener, at vi skal imødegå ved, at vende situationen til en mere positiv indsats for hurtigt, at kunne gøre noget konkret ved dette voksende problem.

Dette at bosætningsmønsteret ændrer sig så hastigt, betyder set i Siumuts optik, at det er af allerstørste vigtighed, at den fremtidige landsplanlægning nødvendigvis må tage højde herfor; således kan vi som eksempel herpå nævne at man indenfor bygge- og anlægsområdet netop har eksakt brug for denne nødvendige viden i forbindelse med hvor investeringsplanerne skal placeres.

Landsplansredegørelsen for 2015 har som overskrift: "Den nødvendige koordinering".

Det fremgår af Landsplanredegørelsen, at anlægsplanerne kan koordineres meget bedre end tilfældet er i dag mellem Selvstyret og kommunerne imellem, hvilket vi fra Siumut gerne vil bakke op omkring. Siumut vil benytte anledningen til at opfordre til, at landsplanlægningen omkring anlægsopgaver skal planlægges meget bedre og trafikstrukturen skal udvikles i takt hermed, idet Vort Land trænger til en mere koordineret og ligeværdig økonomisk og erhvervsmæssigt baseret udviklingsstruktur, som gerne skal ligge på højst mulige niveau.

Siumut skal hermed gøre følgende klart:

- Heldigvis øges den gennemsnitlige levealder i Grønland, antal folk som skal modtage ydelser stiger derved.
- Ligsom de uddannede er i vækst, det er heller ikke mærkeligt at de uddannede bosætter sig i forhold til deres uddannelse, de bosætter sig nemlig i forhold til deres efterspørgsel.
- Vi er en lille nation som beboer et kæmpe land, derfor har vi brug for en hurtig digital service infrastruktur. Derfor skal Siumut opfordre, at der sikres en økonomisk grundlag sådan at Tele løbende kan modernisere og opdatere deres udstyr.

Det er vigtigt at væsentlige informationer i forbindelse med landsplanlægning ligger samlet, informationer som er spredt i forskellige databaser giver ikke alene besvær i planlægning men besværliggør også processen og fastsættelse i planlægningsmodeller, såvel som det er med til at øge omkostningerne, som kan resultere i besværliggørelsen i at afslutte et projekt. Derfor er vi glade for at Naalakkarsuisut har lanceret et centralt grunddataregister, NunaGIS som vil lette planlægning er nødvendig.

Da det er vigtigt, at grunddata entydigt ligger et sted, og at der er fuld klarhed over myndighedsansvaret og opdateringskompetencen er Siumut tilfredse med, at arbejdet med den model er igangsat, vil myndighedsansvaret for grunddata, at grunddata vil kunne hentes fra et centralt sted frem for mange databaser, og at informationerne får et fælles grundlag samt at informationerne bliver vedragsfrie være en gevinst for en nation i udvikling.

Til slut kommer man i redegørelsen ind på den forskelligartede service, som borgerne oplever fra sted til sted rundt omkring i landet, hvilket vi fra Siumut gerne ønsker undersøgt hurtigst muligt, således, at man kan sikre en mere ligeværdig service overfor borgerne der ikke er betinget af hvor man er bosiddende.

Fra Siumut glæder vi os til, at den næste landsplansredegørelse kommer til næste år i 2016, idet man der skal fremlægge borgernes synspunkter fra de forskellige debatter, hvilket til den tid skal være det værktøj som myndighederne skal bruge og som vi fra Siumut er meget tilfredse med, at Naalakkersuisut har til hensigt at gøre.

Med disse bemærkninger fra Siumut, tager vi således Landsplansredegørelsen for 2015 til efterretning.

Anders Olsen
Siumut